

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1999, 29, 398

Tehnilise normi ja standardi seadus

Vastu võetud 22.02.1999

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 10. märtsi 1999. aotsusega nr 559

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Seaduses sätestatakse:

- 1) tehnilise normi, standardi ja tehnospetsifikaadi vahelised seosed;
- 2) tehnilisest normist või standardist kaubandusele tulenevatakistuse vältimise põhimõtted;
- 3) tehnilisest normist ja standardist teavitamise alused;
- 4) standardimise korraldamise alused.

(2) Seadust ei kohaldata riigikaitset käsitlevale standardile ning sanitaar- ja fütosanitaarmedikäsitlevale õigusaktile.

§ 2. Mõisted

(1) Tehnospetsifikaat on toote omaduste loetelu või neid omadusimõjutava protsessi kirjeldus. Käesoleva seaduse tähenduses esitatakse tehnospetsifikaat tehnilises normis või standardis.

(2) Tehniline norm on toote valmistamist, turustamist või kasutamist reguleeriv õigusnorm või selle osa, milles sätestatakse tehnospetsifikaat või muu nõue. Muu nõue on nõue, mis on esitatud toote ohutuse, tarbija- või keskkonnakaitse eesmärgil ja mis mõjutab toote esma- ja korduvkasutamist ning töötlemise ja utiliseerimise tingimusi.

(3) Standard on üldiseks ja korduvaks kasutamiseks standardiorganisatsiooni poolt vastuvõetud dokument, mis sisaldab tehnospetsifikaate või juhiseid tegevuse või selle tulemuse kohta ning mille kasutamine on vabatahtlik, kui tehnilises normis ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Teavitamine käesoleva seaduse tähenduses on välislepingutega võetud kohustuste ulatuses teisteriikide, riikide ühenduste või rahvusvaheliste organisatsioonide informeerimise ettevalmistatavatest järelevalvetud tehnilistest normidest ning standarditest.

(5) Toode käesoleva seaduse tähenduses on tööstuslikult valmistatud toode, kaasa arvatud põllumajanduses ja kalanduses toodetud saadus.

2. peatükk

TEHNOSPETSIFIKAAT, TEHNILINE NORM JA EESTI STANDARD

§ 3. Tehnospetsifikaat

Tehnospetsifikaate esitatakse järgmistes valdkondades:

- 1) kvaliteet ja ohutus;
- 2) nõuetekohasuse hindamine ja tõendamine (sertifitseerimine);

- 3) pakendamine, märgistamine ja etiketamine;
- 4) sümbolid ja terminoloogia;
- 5) klassifitseerimine;
- 6) valmistamine, kasutamine ja säilitamine;
- 7) vedu;
- 8) ülesehitus, mõõtmed ja muud tehnilised näitajad.

§ 4. Tehniline norm

(1) Tehniline norm sätestatakse:

- 1) seaduses, kui tehnilisel normil on oluline mõju riigi majandusele;
- 2) Vabariigi Valitsuse määruses;
- 3) ministri määruses.

(2) Tehnilist normi sisaldava õigusakti ettevalmistamisel võetakse aluseks rahvusvahelised ja Euroopastandardiorganisatsioonide standardid või nende lõplikud kavandid.

(3) Tehnilist normi sisaldava õigusaktiga kehtestatakse ühesugused nõuded nii kohalikele kui imporditavatele toodetele.

(4) Tehnilist normi sisaldava õigusaktiga ei piirata kaubandust rohkem, kui on vajalik inimeste tervise või ohutuse ning loomade ja taimede elu või tervise kaitsmise, keskkonnakaitse, riigi julgeoleku tagamise või muu seadusliku eesmärgi täitmise tagamiseks.

(5) Tehnilise normina käsitatakse ka seaduse sätet, milles kehtestatakse riikliku maksuga võisundkindlustuse makse tasumise kohustusega mõjutatakse toote tarbimist.

(6) Tehnilist normi sisaldavate õigusaktide avaldamise ja jõustumise vahele jäetakse mõistlik aeg, et tootjal oleks võimalik kohandada oma toode või tootmisviis normile vastavaks. Mõistliku aja nõue ei kehti juhul, kui tehnilise normi kiire jõustumine on vajalik inimeste tervise või ohutuse kaitsmise või keskkonnakaitse või riigi julgeoleku tagamise eesmärgil.

(7) Tehnilise normina ei käsitata riiklikku sotsiaalkindlustust reguleeriva õigusakti sätteid.

§ 5. Eesti standard

(1) Eesti standard on Eesti standardiorganisatsiooni poolt vastuvõetud standard.

(2) Eesti standard võib olla:

- 1) ülevõetud rahvusvahelise või Euroopastandardiorganisatsiooni standard;
- 2) ülevõetud teise riigi algupärane standard;
- 3) algupärane Eesti standard.

(3) Eesti standardi eristuseks kasutatakse tähtlühendit EVS.

(4) Eesti standard võetakse vastu eesti keeles. Rahvusvahelise ja Euroopastandardiorganisatsioonistandardi võib üle võtta Eesti standardiks selle standardi vastu võtnud standardiorganisatsiooni ühes ametlikus keeles. Eesti standardiorganisatsioon teatab standardi vastuvõtmisest oma ametlikus väljaandes.

(5) Eesti standard loetakse avaldatuks, kui selle vastuvõtmise kohta on avaldatud teade. Teate avaldamisekuupäevast saab standardit tellida Eesti standardiorganisatsioonilt.

(6) Autoriõigus standardile kuulub selle vastu võtnud standardiorganisatsioonile. Standardi järgimine on tasuta.

§ 6. Ühtlustatud Eesti standard

(1) Eesti standardi võib tunnistada ühtlustatud Eestistandardiks, kui see arvestab tehnilise normi nõudeid või annab selles sätestatud nõuete täitmiseks lahendusvariante.

(2) Eesti standard tunnistatakse tehnilise normiga ühtlustatuks asjaomaseministri määrusega. Asjaomaneminister otsustab Eesti standardi tehnilise normiga ühtlustatuks tunnistamise temamoodustatud komisjoniettepanekul.

(3) Toode või selle omadusi mõjutav protsess või tootevalmistamismeetod loetakse toote nõuetekohasusetõendamise seaduses (RT I 1997, 81, 1362) või eri seadusessätetatud korras nõuetekohasuse hindamisel jätkendamisel tehnilisele normile vastavaks, kui see on tehnilise normiga ühtlustatudstandardi kohane.

§ 7. Standardi järgimise kohustuslikkus

- (1) Tehnilises normis on lubatud viitamine eesti keeles avaldatud Eestistandardile või selle jaotisele.
- (2) Viide standardile sätestatakse kohustusliku või soovituslikuna. Kohustuslikus viites sätestatakse, etviidatava standardi kohaldamine on ainus võimalus tehnilise normitäitmiseks. Soovituslikus viites sätestatakse, et viidatava standardi kohaldamine on üks võimalustest tehnilise normitäitmiseks.
- (3) Viide standardile või selle jaotisele peab sisaldama viidatava standarditähist ja vastuvõtmisekuupäeva. Standardi hilisemaid muudatusi ei käsitleta viitava õigusaktiosana.
- (4) Tehnilises normis võib anda soovitusliku viite ülevõetudrahvusvahelise, Euroopa või teise riigistandardiorganisatsiooni standardile seda eesti keelde tõlkimata, kui:
  - 1) standardile viitav tehniline norm käsitleb eriala, mille piirestegutsev isik eeldatavasti valdabviidatava standardi keelt;
  - 2) standard liitub alaga, milles rahvusvaheliste lepingute võiväljakujunenud praktika järgisuheldakse võõrkeeles;
  - 3) viidatakse standardile, mis käsitleb rahvusvahelist kaubandust,rahvusvahelist liiklust võimuud rahvusvahelist koostööd.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhtudel peabviidatavast standardist olema eestikeelnetõlge, kui standardi otsesed mõjud puudutavad isikut, kellel ei ole eeldusi kasutada võõrkeelset standardit.
- (6) Kui tehnilises normis on viidatud standardile, mida ei ole eestikeeles avaldatud, tuleb tehnilisesnormis märkida, milline ametiasutus annab standardi kohta teavet eesti keeles.
- (7) Kui viidatavas standardis viidatakse teisele standardile, saab selliseid viiteidkohaldada üksneskäesolevas paragrahvis sätestatud tingimuste täitmise korral.

§ 8. Teavitamine

- (1) Teavitamisele kuuluvad käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud õigusaktid ja teiste riikidegasõlmitud kokkulepped, mis sisaldavad tehnilisi norme.
- (2) Tehnilist normi sisaldava õigusakti eelnõu ettevalmistaja onkohustatud selle esitama teavitamistkoordineerivale asutusele.
- (3) Tehnilisest normist teavitamise korra kehtestab ja teabevahetust koordineerivaasutuse määrabVabariigi Valitsus.
- (4) Standardiga seonduva teabevahetuse koordineerimine sätestatakseVabariigi Valitsuse ja Eestistandardiorganisatsiooni vahelises lepingus.

3. peatükk

STANDARDIMISE KORRALDAMINE

§ 9. Eesti standardiorganisatsioon

- (1) Eesti standardiorganisatsioon on selle liikmeid esindavmittetulundusühing, mille põhikirjalisetegevuse eesmärk on koostada ja avaldada standardeid ning esindada Eestitrahvusvahelises standardimises. Riigihuve Eesti standardiorganisatsioonis esindab liikmena valitsusasutus.
- (2) Eesti standardiorganisatsioon on kohustatud:
  - 1) täitma välislepingutega võetud ja riigi pooltdelegeeritud standardimiskohustusi;
  - 2) osalema rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonidetöös;
  - 3) koostama standardimisprogramme;

4) informeerima välisriike, riikide ühendusi ja rahvusvahelisisstandardiorganisatsioonide valmistasavatest ja vastuvõetud standarditest ning standardimisprogrammide vastavalt kehtivatele õigusaktidele;

5) töötama välja Eesti standardi koostamismenetlusnõuded;

6) korraldama Eesti standardi vastuvõtmise, muutmise ja kehtetukstunnistamise ning avaldamise ja kirjastamise;

7) säilitama standardiraamatukogus Eesti ja teiste riikide ning rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonide standardeid ning standardimistruktuure ning osutama avalikketasutainfoteenuseid ning korraldama standardite ja standardimistruktuure tutvustusi.

(3) Vabariigi Valitsus annab majandusministri ettepanekul õigusetegutseda Eestistandardiorganisatsioonina ühele standardiorganisatsioonile.

(4) Standardiorganisatsioon esitab taotluse majandusministrile, millest peab tõendama, et on võimelinetäitma käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustusi. Ennetootluse esitamist Vabariigi Valitsusele kuulabmajandusminister ära tema moodustatud komisjoni arvamuse.

(5) Tegutsemisõigus Eesti standardiorganisatsioonina nähakse ette Vabariigi Valitsuse ja standardiorganisatsiooni vahelises lepingus, milles määratakse pooltekohustused ja õigused. Nimetatud lepingutähtaeg võib olla kuni kümme aastat.

§ 10. Eesti standardi koostamise ja Eesti standardiorganisatsioonifinantseerimine

(1) Eesti standardi koostamiskulud katavad asjast huvitatud isikud.

(2) Eesti standardi koostamist riigiasutuse tellimuse või riiklikuprogrammi alusel finantseerib riik.

(3) Eesti standardiorganisatsiooni liikmete kohustus standardimist finantseeridamääratakse standardiorganisatsiooni asutamislepingus ja põhikirjas.

(4) Riigi poolt Eesti standardiorganisatsioonilt tellitud infoteenuste osutamisekulud ning rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonide liikmemaksud kaetakse riigieelarvest. Nimetatud kulud nähakse ette asjaomase ministeeriumi eelarves.

4. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 11. Muudatused varasemates seadustes

(1) **Haldusõiguserikkumiste seadustikus** (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66--68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561 ja 1563--1565; 1998, 2, 42; 17, 265; 23, 321; 30, 410; 34, 484; 36/37, 552 ja 553; 38, 562; 51, 756 ja 759; 52/53, 771; 60, 951 ja 952; 64/65, 1004; 86/87, 1409; 98/99, 1574; 103, 1695; 108/109, 1783; 1999, 4, 53; 10, 149 ja 156; 16, 267, 271, 272 ja 276; 1999, 23, 350) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 21 lõikest 3 jäetakse väljasõna «standardi-»;

2) paragrahv 203 tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.

(2) **Kriminaalkoodeksi** (RT 1992, 20, 288; RT I 1997 21/22, 353; 28, 423; 30, 472; 34, 535; 51, 824; 52, 833 ja 834; 81, 1361; 86, 1461; 87, 1466--1468; 1998, 2, 42; 4, 62; 17, 265; 23, 321; 30, 412; 36/37, 552 ja 553; 51, 756 ja 759; 59, 941; 98/99, 1576; 107, 1766; 108/109, 1783; 1999, 4, 53; 10, 156; 16, 267, 271 ja 276) § 147 lõikes 1 asendatakse sõnad «Standardile, tehnilistele tingimustele» sõnadega «Tehnilisele normile».

(3) **Planeerimis- ja ehitusseaduse** (RT I 1995, 59, 1006; 1996, 36, 738; 49, 953) § 44 lõikest 2 jäetakse välja sõnad «ja standardite» ning lõikest 3 sõnad «ning standardite».

(4) **Vabariigi Valitsuse seaduse** (RT I 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81, 1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40, 614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 16, 271 ja 274) § 63 lõikest 2 jäetakse välja punkt 3.

(5) **Säästva arengu seaduse** (RT I 1995, 31, 384; 1997, 48, 772) §-st 10 jäetakse välja lõige 4.

(6) **Autoriõiguse seaduse** (RT 1992, 49, 615; RT I 1996, 49, 953; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 156) § 4 lõiget 3 täiendatakse punktiga 19¹ järgmisessõnastuses:

«19¹) standardid ja standardite kavandid;».

§ 12. Standardiameti tegevuse lõpetamine

(1) Standardiameti tegevuse lõpetab Vabariigi Valitsus pärast Eestistandardiorganisatsioonilegutsemisõiguse andmist, kuid mitte hiljem kui ühe aasta jooksul, arvateskäesoleva seaduse jõustumisest.

(2) Standardiameti väljaantud standardite kehtivuse otsustab Eestistandardiorganisatsioon ühe aasta jooksul.

§ 13. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1999. aasta 1. aprillil.

Riigikogu esimees ToomasSAVI